

ls tumors ganglionaris chronics, la ronya i dermatosis chroniques. Les dosis han d'esser molt petites i molt progressivament augmentades, en granuls d'un miligram. Pera fregues, se pot usar en tintura (1 gram per 10 o 20 d'alcool) o en oli (50 centigrams a 3 grams per 30 d'oli). Pera locions, a 20 o 30 per 150 a 200 de colatur o en unguent (6 a 12 grams per 30 de llart, pera la ronya, i 20 centigrams a 3 grams per 50 de llart, en les dermatosis).

La *estaphisagrina* és també molt toxica, però no tant com la *delphina*; no ocasiona les convulsions internes d'aquesta, més també mata per asphyxia. Mort l'esser, el cor encara és excitable i sovint segueix funcionant.

ACONITUM L.

(Cat. *aconit*; Esp. i It., *acónito*; Al. *akonitum*, *eisenhut*; Ingl. *aconite*, *monkshood*, *wolf's bane*.)

Plantes herbacies i vivenques que s crien per les regions temperades. L'arrel és sovint pivotant i s reinfla a vegades en un reservori de succs napiform; les fulles són alternes, amb el peciol aixamplat a la base i l limbe de nerviació palmada; i les flors estan disposades en forma de raïms: llur peduncul neix en l'aixella d'una bractia mare i porta dugues petites bracties laterals.

HERBA-TORA, ACONIT.—A. *Napellus*, L.—Esp., *Acónito napelo*, *Acónito azul*, *Matalobos de flor azul*; Fr., *Aconit*, *Napel*, *Coqueluchon*, *Char de Vénus*, *Casque de Jupiter*.— Se troba pels Pyreneus, Berga, Olot, Vilaller i Sant Joan de les Abadesses, Csta.; Set-Cases, *Quer*. — Juny, Agost.— Desde molt temps és coneguda aquesta planta com metzina. L'Horaci, en Juvenal i l'Amoni en parlen. Segons la fabula grega, hauria nascut l'aconit de l'escuma del Cancerber bavant de rabia al veure-s arrastrat per Hercul a fòra dels Inferns. L'Ovidi conta que entrava en la famosa beguda de Medea; i és ben sapigut son vers:

Luvida terribiles miscent aconito novrecæ.

Però de son ús com remei, res sen deia, i si algú n fa esment és sols per casualitat. Així diu Plutarc que, havent caigut malalt d'hydropesia l Hyrodès, son fill, en Phraate, que volia desfer-se d'ell, li donà aconit; més el mal, havent-se apoderat de la